

DE NACHTRAAF

Stockholm, Zweden, 1880

‘Niet méér!’

Het stemmetje is afkomstig van een van de achterste beddenrijen. De slaapdrongen woorden worden gevolgd door een aanhoudend gejammer. Mika opent haar ogen. Ze blijft even stilliggen en ziet haar ademwolkjes naar het plafond stijgen. De nasmaak van een mooie droom werkt nog door in haar gedachten, scherven van een blauwe zomerhemel. Ze probeert de beelden vast te houden, maar die stromen al even snel weg als water uit een kapotte emmer. Van de andere kant van de slaapzaal hoor je het getik van de tegelkachel die aan het afkoelen is. Haar bed is warm en Mika hoopt dat ze er niet uit hoeft. Dat ze misschien zelfs weer naar haar droom mag terugkeren. Maar wanneer ze het klagende geluid weer hoort, slaat ze met tegenzin de deken terug en zwaait ze haar benen over de rand van het bed.

Het is Edvin, uiteraard. Hij ligt in foetushouding in zijn slaap te kermen. Vóór de winter was hij naar een pleeggezin bij Marieberg verhuisd. Eind januari werd hij op de trap van het weeshuis aangetroffen, bont en blauw geslagen en zo mager als een zwerfkat. Sindsdien slaapt hij elke nacht onrustig.

Mika gaat op de rand van Edvins bed zitten, legt haar hand tegen zijn nek en maant hem zachtjes tot stilte.

‘Je maakt de anderen wakker. Ga slapen.’

Langzaam strijkt ze hem over zijn rug tot zijn ademhaling rustiger wordt.

Verderop in de zaal moet er iemand hoesten. Mika kijkt naar de tegelkachel. Door de spleet tussen de luiken ziet ze een zwakke gloed. Ze moet er maar een paar houtblokken op leggen, nu ze toch op is. Al is dat eigenlijk de taak van Rufus, die luiwammes. En het is geen pretje om over de koude stenen vloer te lopen.

Dan hoort ze een ander geluid. Een dof gebonk dat afkomstig lijkt van de poort. Mika springt op en schuifelt in het donker tussen de slapende lichamen door. Eenmaal bij de deur haalt ze de sleutel uit de zak van haar jurk en steekt die in het slot. Omdat het zo koud is, slaapt ze met haar kleren aan. Ze legt haar handpalm op het slot om de klik van de deurkruk te dempen. Normaal gesproken zit de slaapzaal niet op slot, maar sommige kinderen slaapwandelen en dat kan in de winter levensgevaarlijk zijn. Zeker in een winter zoals deze.

In het voorportaal wordt haar adem wit van de ijskristallen. Mika trekt de kraag van haar jurk bij de hals bijeen en loopt voorzichtig over de vloer. De grendel die de poort blokkeert is donzig wit van de rijp. Ze blijft even staan luisteren. Alles is stil. Had ze het zich misschien verbeeld? Door de kou kunnen stenen en hout vreemde geluiden maken.

Mika schrikt op wanneer ze weer geklop hoort. Er is geen twijfel meer mogelijk. Er staat iemand buiten die naar binnen wil. Mika weet best dat ze Amelia zou moeten

halen, maar als zou blijken dat ze Amelia onnodig wakker had gemaakt, zouden de rapen gaar zijn. Bovendien klinkt het geklop voorzichtig. Degene die aan de andere kant staat is er vermoedelijk niet op uit om schade aan te richten. Mika vat moed, schuift de grendel omhoog en duwt de poort met haar schouder open. Door de plotselinge luchtstroom wervelen de sneeuwvlokken over de vloer.

In het donker voor de poort staat een jongen. Het is lastig om zijn leeftijd in te schatten, maar hij is zeker een paar jaar ouder dan Mika. Zijn gezicht is pokdalig en op zijn neus zit een knobbel, alsof die een keer gebroken is geweest. Desondanks komt de jongen opvallend verzorgd over. Zowel zijn overjas als zijn broek is niet verstoord. Hij houdt een opgerold bundeltje stof in zijn armen, dicht tegen zijn borst gedrukt.

‘Is dit het Algemeen Weeshuis?’ vraagt de jongen, en hij gluurt over Mika’s schouder.

Mika aarzelt even voor ze antwoord geeft.

‘Ja’, zegt ze vervolgens. ‘Maar wij zitten vol. Er is een herberg verderop in de straat.’

Mika weet heel goed dat de herberg op dit uur van de dag geen plaats heeft. Ze overweegt de jongen in zijn deken in het voorportaal te laten slapen. De deur naar het hoofdgebouw kan op slot en hij zou niets kunnen stellen. Maar als, of liever gezegd wanneer, Amelia daarachter komt, zal ze razend worden.

De jongen kijkt snel over zijn schouder. Daarna doet hij een stap naar voren en overhandigt hij het bundeltje aan Mika.

‘Hier’, zegt hij.

Overrompeld pakt Mika het aan. Haar hart maakt een

sprongetje als ze voelt dat het daarbinnen beweegt. De stof glijdt opzij en ze ziet dat het een kind is, een pasgeboren baby. Het haar en de rode huid zijn plakkerig van een witte, vette substantie. Als een paars stompje hangt de navelstreng op de buik van het kind, slordig dichtgeknoopt. Het naakte lijfje dampst als een versgebakken brood in de kou.

Mika wikkelt het kind snel weer in de doek.

‘Hoe heet je?’ weet ze uit te brengen.

De jongen huivert, kijkt de straat af. Wanneer hij Mika’s blik ontmoet, vertrekt zijn mond in een angstig lachje.

‘De Zwarte Engel weet dat ik haar heb meegenomen.’

Voordat Mika haar mond open kan doen, draait de jongen zich om en snelt hij weg.

‘Wacht!’

Mika’s roep bereikt hem niet. Op de hoek loopt de jongen vlug Kyrkogatan in, waarna hij uit het zicht raakt. Het volgende moment is hij verdwenen. Het kind beweegt in Mika’s armen en ze rekt zich uit naar de poort om die dicht te doen. Midden in haar beweging blijft ze steken. Ze voelt hoe iemand haar gadeslaat. Het is ruim na middernacht, want de lantaarnopstekers hebben elke tweede gaslantaarn al gedoofd. Tussen de verlichte cirkels is alleen zwarte winternacht. Het is harder gaan sneeuwen, waardoor het lastiger is om je op één punt te focussen. Misschien is dat de reden dat Mika iets denkt te zien, bij de huizen aan de overkant van de straat. De contouren van een lange, smalle gedaante met een hoed op en gekleed in een overjas. De gedaante staat doodstil, alsof het slechts gezichtsbedrog is. Mika ontspant een beetje. Dan gaat er een windvlaag door de straat, waardoor de sneeuw opdwarrelt en er een flap

van de jas van de gedaante opwaait. De angst die Mika in zijn greep krijgt, is kouder dan welke wind dan ook. Op dat moment begint het kind te krijsen; een dun, doordringend geluid, en ze haast zich om de poort dicht te trekken.

‘Wat is er aan de hand?’ vraagt een slaapdrongen stem.

In de deur naar het voorportaal tekent een gekromd silhouet zich af. Dat is Rufus. Hij heeft een petroleumlamp in zijn hand. Amelia zegt altijd dat Rufus zijn naam eer aandoet. Hij doet denken aan een hond waar niemand eigenlijk voor kan zorgen. Zijn haar is als een ruwe vacht en groeit alle kanten op. En net als een hond komt hij altijd aanrennen als er iemand aanklopt.

Rufus houdt de lamp omhoog en trekt een teleurgesteld gezicht als hij begrijpt wat er in het bundeltje zit.

‘Aha’, zegt hij. ‘Is dat alles?’

‘Wat dacht jij dan dat het zou zijn?’ vraagt Mika. ‘Een koerier van het paleis met een taart?’

Rufus haalt gapend zijn schouders op. Het kind schrikt en er steekt een smal beentje uit de lap stof. Dan ziet Mika dat er iets om de rechterenkel van het kindje geknoopt zit. Een gevlochten leren bandje versierd met rode bloemetjes.

‘Wat heb je daar nou?’ fluistert ze.

Net wanneer Mika het leren bandje wil onderzoeken, wordt het meisje uit haar handen getild. Achter haar staat Amelia, half aangekleed, met haar nachthemd dat onder haar jas uitsteekt.

‘Wie kwam er met het kind?’ vraagt ze kortaf.

‘Geen idee’, antwoordt Mika, en ze voelt zich beschaamd, alsof het op de een of andere manier haar schuld is dat de jongen er niet meer staat. ‘Hij heeft niet gezegd hoe hij heette.’

‘Jaja’, foetert Amelia, en ze knikt naar Rufus dat hij dichterbij moet komen met de petroleumlamp.

In het schijnsel onderzoekt ze de nieuwkomer, ze voelt met haar ruwe vingertoppen aan het buikje en het hoofdje. Haar hand aarzelt bij het gevlochten bandje.

‘Zorg dat de poort goed wordt vergrendeld’, zegt ze vervolgens. ‘En Rufus, zou je alsjeblieft het vuur in de kachels willen opstoken zodat we in elk geval een kleine kans hebben om het tot de ochtend te overleven?’

Amelia verdwijnt naar het baby- en peuterhuis en Rufus druipt af om de houtmand te halen. Als Mika weer alleen is, zet ze de poort op een kier en steekt haar hoofd naar buiten. Uit de lucht komen sneeuwvlokken zo groot als eikenbladeren. Aan de overkant van de straat is geen spoor van de gedaante te bekennen. Alsof wie of wat het dan ook was, is opgetild van de grond en is weggevlogen.

Het enige wat ze ziet zijn de voetsporen van de jongen, die zich langzaam vullen met sneeuw.

De lange tafel in de eetzaal is gedekt met vijftientig bekers en op elke plek ligt een stuk brood. Het is zes uur, de oudsten eten het laatst. Mika schenkt warme melk in elke beker, zorgvuldig zodat iedereen evenveel heeft; de grote kinderen merken het kleinste verschil op. Wanneer ze de kan terugzet op de serveerwagen, moet ze opeens denken aan haar droom van die nacht. Warm plaatijzer onder haar voetzolen en een wolkeloze hemel, van de dag dat de schoorsteenveger was vergeten het luik naar het dak op slot te doen. Het gevoel van precies op het randje te staan en de dood in zijn gezicht uit te lachen. Maar in de winter is de dood niet iets om mee te spotten. Mika kijkt naar de holle ogen van de slurpende menigte. Het donker en de aangelengde melk beginnen hun tol te eisen. Het is lang geleden dat ze een van de kinderen hoorde zeggen dat ze naar de zomer verlangden. Misschien zijn ze vergeten dat die überhaupt bestaat.

Mika gaat aan de korte kant van de tafel staan en klopt drie keer op het houten blad.

‘Er is vannacht een nieuw kind gekomen’, deelt ze plechtig mee.

Het geslurp stopt en alle blikken gaan dezelfde kant op. ‘O ja?’ zegt Nils twijfelend. ‘Ik heb anders niks gehoord.’

Er gaat een instemmend gemurmel de tafel rond, de anderen zijn het met hem eens, niemand heeft iets gehoord.

‘Een meisje’, verzekert Mika.

‘Hoe heet ze?’ vraagt Margit, de ene helft van de zesjarige tweeling van wie de ouders bij de brand op Falkenbergsgatan vlak voor kerst waren omgekomen.

‘Dat weten we nog niet’, antwoordt Mika. ‘Ze is vannacht geboren, Amelia denkt dat het na de klok van twaalf was.’

Het nieuws over het naamloze meisje wekt de kinderen tot leven. Ze beginnen enthousiast geschikte namen te roepen en vragen zich af of iemand haar zal komen zoeken. Een nieuw kind is niet ongebruikelijk in hun bestaan, toch is het elke keer weer speciaal.

‘Maar waarom is ze ’s nachts gekomen?’ vraagt Kristina.

‘Omdat ze lelijk is, uiteraard’, antwoordt Mika onbekommerd.

Het geroezemoes rond de tafel komt tot zwijgen. Mika frons haar wenkbrauwen als ze de verschrikte gezichten ziet.

‘Jullie willen toch niet zeggen dat Amelia dat nooit heeft verteld? Alle lelijke kinderen worden ’s nachts afgeleverd, dat zijn de regels. Overdag afgeven kan echt niet. Als een chique dame aan het paraderen is en ze ziet een foeilelijk kind, dan zou ze zomaar een hartstilstand kunnen krijgen.’

Mika krijgt een bedachtzame frons in haar voorhoofd.

‘Nu ik erover nadenk...’ zegt ze, en ze laat haar blik over de bleke gezichten van haar toeschouwers glijden. ‘Jullie zijn allemaal ’s nachts gebracht.’

Het wordt doodstil in de eetzaal. Kristina, Ossian, Axel,

Margit en de anderen zitten met open monden van schrik. In hun opengesperde monden zijn half gekauwde stukken brood zichtbaar.

‘Je liegt’, zegt Edvin uiteindelijk, en hij zoekt de blikken van de anderen om bijval te krijgen. ‘Mika liegt, toch?’

Ze laat ze een paar pijnlijke seconden wachten. Als Mika ten slotte haar mondhoeken opkrult, klinkt er een opgelucht gelach door de ruimte.

‘Eet nou maar door’, zegt ze vervolgens. ‘Heb ik verteld over die keer dat Rufus met zijn achterwerk vastgevroren zat, zodat Amelia hem moest loszagen?’

‘Nee, vertel’, zegt Axel smekend.

‘Ze maakt een grapje, dat snap je toch wel’, zegt Margit met een zucht.

De stoelen schrapen over de grond wanneer ze allemaal tegelijk opstaan. Mika heeft een enigszins slecht geweten als ze de bekers verzamelt. Misschien is ze wat te ver gegaan? Arm zijn is één ding. Vuil zijn en verstellde kleren hebben is iets heel anders. Maar er zijn geen pleegouders die een lelijk kind willen. Tenzij het is om te werken, dan maakt het niet uit. Dat weten ze, allemaal. En soms moet je gewoon lachen om wat je het angstigst maakt. Je verandert er verder toch niks aan.

In de deur naar de keuken botst Mika tegen Rufus op.

‘Ben jij nieuw?’ vraagt ze. ‘Ik ben op zoek naar een jongen die op jou lijkt, behalve dan dat hij eruitziet alsof hij met zijn hoofd naar voren in de poepdoos is geduwd.’

Rufus snuift minachtend. ‘Je zou jezelf eens in de spiegel moeten zien, als je durft.’

Normaal gesproken is Rufus tot aan zijn oksels zwart

van het kolenstof, omdat hij degene is die zorgt dat alle kachels in het huis blijven branden. Maar nu ziet hij er ongewoon frisgewassen uit. Helemaál schoon is hij natuurlijk niet, maar tussen de ergste vlekken is zijn geboende huid lichtroze, als een biggetje.

‘Amelia heeft gezegd dat ik de politie moet halen’, verzucht Rufus. ‘Omdat dat kind geen ouders heeft moet ze meteen worden geregistreerd.’

Mika kent de nieuwe regels. Een kind afgeven bij het Algemeen Weeshuis kost vierhonderd kronen, een onvoorstelbaar bedrag. Maar als je niet weet wie de ouders van het kind zijn, is er niemand die jou gaat betalen. De politie moet het weeskind eerst komen registreren, zodat het weeshuis een vergoeding kan krijgen.

‘Kun jij niet gaan?’ vraagt Rufus. ‘Jij hebt haar immers aangenomen.’

‘Geen tijd’, antwoordt Mika. ‘Ik moet vanmiddag naar de Kapel.’

Rufus trekt een ontevreden gezicht. Het is al erg genoeg om kolenstof met koud water weg te wassen. Je helemaal wassen om naar de politie te gaan maakt de zaak er niet beter op.

‘Ik heb haar sinds gisteren niet meer gezien’, zegt Mika. ‘Zullen we even gaan kijken?’

Rufus haalt zijn schouders op. ‘Mij best.’

Het baby- en peuterhuis ligt aan de overkant van de binnentuin. Wanneer Mika en Rufus binnenkomen, ligt het nieuwe kindje in de armen van een van de minnen te drinken, terwijl ze bij elk slokje een beetje knort. Haar donzige nekhaartjes parelen van het zweet. Mika komt voorzichtig dichterbij om niet te storen. Ze ziet twee sprietige beentjes

onder het hemdje uit komen. Maar er ontbreekt iets. Het leren bandje is weg.

‘Nu is het genoeg’, zegt de voedster geïrriteerd en ze trekt haar borst weg. ‘Ik moet ook nog wat overhouden voor mijn eigen kind.’

‘Ze had een bandje om haar voet’, zegt Mika zonder erbij na te denken.

De min krijgt onmiddellijk een verharde blik.

‘Wat heb ik daarmee te maken?’ snauwt ze. ‘Wou je beweren dat ik steel?’

Mika kan nog net achteruitdeinzen voor de hand die haar wil slaan. De min vloekt in zichzelf terwijl ze over-eind komt van de stoel en haar kleren goed doet. Ze legt het meisje hardhandig in een van de bedden.

‘Waar ging dat nou over?’ fluistert Rufus.

‘Ze had een bandje om haar voet toen ze aankwam’, antwoordt Mika. ‘En nu is het verdwenen.’

Rufus kijkt haar niet-begrijpend aan. ‘Nou en, had jij het willen hebben?’

‘Néé, idioot dat je bent’, snauwt Mika.

Denkt hij nou echt dat zij zou stelen van een pasgeborene?

Als de min vertrokken is, durven ze naar het bed te lopen. Het meisje ligt op haar rug en kijkt omhoog. Uit haar ene mondhoek loopt een dun sliertje melk. Mika veegt de melk met haar wijsvinger weg. De smalle beentjes spartelen in de lucht. Van alle pasgeborenen in het weeshuis sterft de helft het eerste halfjaar. Maar het meisje ziet er sterk uit. Misschien gaat ze tot degenen behoren die het redden. Mika hoopt het. Ze heeft nooit eerder zelf een kind in ontvangst genomen.